

111. MEKTUP

١١١- ﴿الْمَكْتُوبُ الْحَادِي عَشَرَ وَالْمِائَةُ: إِلَى الشَّيْخِ نُورِ مُحَمَّدٍ التَّهَارِيِّ فِي بَيَانِ بَعْضِ الْأَسْرَارِ الْمُتَعَلِّقَةِ بِمَقَامِ ﴿قَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ وَبَيَانِ سِرِّ عَدَمٍ وَجَدَانِ الْعَارِفِ الْكَامِلِ شِمَالَهُ وَهَذِهِ الْعَرَافُ أَيْضًا مَنْقُولَةٌ بِالْمَعْنَى﴾

إِعْلَمَنَّ أَنَّ فِي مُعَامَلَةِ ﴿قَابِ قَوْسَيْنِ﴾ فِي الظَّاهِرِ لَوْثًا مِنَ الْمَظْهَرِ وَذَلِكَ لِعَدَمِ حُصُولِ ذَهَابِ الْعَيْنِ وَالْآثَرِ مِنَ السَّالِكِ لِلْسَّالِكِ بِخِلَافِ مُعَامَلَةِ ﴿أَوْ أَدْنَى﴾ فَإِنَّهُ لَا يَبْقَى فِيهَا حُكْمٌ وَلَا آثَرٌ مِنَ الْمَظْهَرِ أَصْلًا فَيَكُونُ الْمَظْهَرُ فِي هَذِهِ الْمَرْتَبَةِ الثَّانِيَةِ أَمْرًا مُسْتَفَادًا مِنْ مَرْتَبَةِ الْوُجُوبِ بِالضَّرُورَةِ وَهُوَ خَلْقُ لِلْعَارِفِ خَاصٌّ بِهِ أُعْطِيَهِ بَعْدَ إِتِمَامِ مُعَامَلَةِ الْأَصْلِ وَيُمْكِنُ أَنْ يُعَبَّرَ عَنْهُ بِإِفَاضَةِ الصُّورَةِ أَيْضًا وَهَذَا سِرٌّ غَامِضٌ جَدًّا وَلَعَلَّ تَفْصِيلَهُ يَنْبُثُ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى فَيَكُونُ الْمَظْهَرُ فِي هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ أَمْرًا لَمْ يَتَطَرَّقْ إِلَيْهِ رَائِحَةٌ مِنَ الْعَدَمِ وَلَيْسَ لِشَائِبَةِ الْإِمْكَانِ فِيهِ بِحَالٍ فَلَوْ اثْبَتْنَا انْفِعَالًا فِي تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ يَكُونُ ذَلِكَ مِنْ نَفْسِهِ لِتَفْسِيهِ لَا مِنَ الْغَيْرِ فَإِنَّهُ لَمْ يَبْقَ فِيهَا رَسْمٌ مِنَ الْغَيْرِ ﴿شِعْرٌ﴾

وَلَوْجْهِهِ مِنْ وَجْهِهِ قَمَرٌ * وَلَعَيْنِهِ مِنْ عَيْنِهِ كُنْهٌ

وَأِنْ كَانَ الْأَنْفِعَالُ الَّذِي يَنْبُثُ فِي مَرْتَبَةِ ﴿قَابِ قَوْسَيْنِ﴾ أَيْضًا حَقًّا وَالظُّهُورُ فِيهَا ظُهُورَ الْأَصْلِ وَلَكِنَّهُ لَيْسَ بِحَالِيًا مِنْ شَائِبَةِ الظِّلِّيَّةِ وَلَا تَقَابُلًا بِتِلْكَ الْمَرْتَبَةِ الْعُلْيَا وَالْأَنْفِعَالُ الَّذِي يَلِيْقُ بِتِلْكَ الْمَرْتَبَةِ الْمُقَدَّسَةِ هُوَ مَا لَا يَكُونُ لِرَائِحَةِ الظِّلِّيَّةِ إِلَيْهِ سَبِيلٌ وَلَا يَكُونُ لِلْغَيْرِ مَدْخَلٌ فِي التَّبَيَّنِ بِوَجْهِهِ مِنَ الْوُجُوهِ فَإِنَّ الْغَيْرَ غَيْرُ خَالٍ عَنِ لَوْثِ الْعَدَمِ وَتَقْصِصُ الْإِمْكَانِ فَلَوْ كَانَتْ انْفِعَالَاتُ مَرَاتِبِ الظَّلَالِ لِذَلِكَ لَسَاغَ فِيمَا هُنَالِكَ. يَنْبَغِي أَنْ يَعْلَمَنَّ أَنَّ فِي مُعَامَلَةِ ﴿أَوْ أَدْنَى﴾ الَّذِي ذُكِرَتْ شِمَّةٌ مِنْهَا لَا يَجِدُ الْعَارِفُ الْكَامِلُ شِمَالَهُ وَسِرَّهُ أَنَّ شِمَالَهُ أَخَذَ حُكْمَ الْيَمِينِ لِأَنَّ الشِّمَالَ كَانَ مِنْ مُقْتَضَيَاتِ الْعَدَمِ فَلَمَّا رَأَتْ أَحْكَامَ الْعَدَمِ مَا بَقِيَ إِلَّا الْوُجُودُ

الصِرْفُ وَلَيْسَ ثَمَّةَ شِمَالُ بَلْ كِلْتَا يَدَيْهِ سُبْحَانَهُ يَمِينُ فَافْهَمْ وَلَا تَقْعُ فِي الرُّنْدَقَةِ فَإِذَا عَرَفْتَ هَذِهِ الْأَسْرَارَ الْغَامِضَةَ وَالْمَعَارِفَ الْغَرِيبَةَ فَاسْمَعْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى﴾ اِعْلَمْ أَنَّ تَحَقُّقَ هَذَا الدُّنْيَا بَعْدَ تَحَقُّقِ اسْرَارِ ﴿أَوْ أَدْنَى﴾ الَّذِي ذُكِرَ فِيمَا سَبَقَ فَإِنَّهُ مَا بَقِيَ حُكْمٌ وَآثَرٌ فِي الْعَارِفِ وَلَمْ يَتَبَرَّأْ مِنْ لَوْثِ الْعَدَمِ لَيْسَتْ لَهُ لِيَاقَةُ بِهَذَا الدُّنْيَا وَبَعْدَ تَحَقُّقِ هَذَا الدُّنْيَا تَدَلَّى وَهُوَ مُتَوَجِّهُ إِلَى التَّزْوُلِ فَإِذَا تَحَقَّقَ التَّدَلَّى وَرَجَعَ الْعَارِفُ إِلَى الْخَلْقِ فَحَيْثُكَ تَظْهَرُ صُورَةُ قَوْسَيْنِ وَإِنْ لَمْ يَتَبَيَّنْ مِنَ الْقَوْسِ الْأَوَّلِ آثَرٌ وَحُكْمٌ وَلَكِنْ لَمَّا تَشَرَّفَ بِالتَّدَلِّيِ بَيَّوَهُمْ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ صُورَةَ الْقَوْسَيْنِ وَإِنَّمَا قَالَ بَعْدَ التَّدَلِّيِ ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ بِإِعْتِبَارِ أَنَّ الثَّابِتَ حَيْثُكَ صُورَةُ الْقَوْسَيْنِ لَا حَقِيقَتُهُمَا ﴿أَوْ أَدْنَى﴾ بَلْ أَدْنَى إِذْ مَا بَقِيَ مِنَ الْقَوْسِ الثَّانِي هُنَاكَ آثَرٌ وَلَا حُكْمٌ فَلَيْسَ قَوْسَيْنِ هَهُنَا حَقِيقَةً وَهَذِهِ الْمَعَارِفُ مِنَ اسْرَارِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ يُظْهِرُهَا عَلَى آخِضِ الْخَوَاضِ مِنْ عِبَادِهِ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى وَالتَّزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُضْطَقِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالتَّوَكُّاتُ الْعَلَاءُ.

❦ TÜRKÇE ANLAMIM ❦

- Şeyh Muhammed Nur et-Teharî'ye gönderilmiştir
- "Kâbe Kavseyn" makamıyla ilgili bazı sırlar ve kâmil ârifin şimalini kaybetmesinin sırrı Bu marifetler de manen nakledilmiştir

Bilesin ki, "Kâbe Kavseyn" makamındaki muamelede zahirde mazharın bir rengi görülür. Bunun sebebi salikin kendisini ve eserini nefsinde yok edememesidir. "Ev Ednâ" makamının muamelesinde ise durum farklıdır; orada mazharın kesinlikle ne hükmü ne de eseri kalır. Binaenaleyh bu ikinci mertebede mazhar, doğal olarak Vacibü'l-Vucud mertebesinden istifade edilmiş bir durum olur. Bu ârife mahsus bir hil'at olup, aslın muamelesini tamamladıktan sonra kendisine verilir. Buna, suretin feyiz olarak gelmesi, de denilebilir. Bu da gerçekten çok kapalı bir sırdır. İnşallah bir başka yerde izahını yapabiliriz. Bu muamelede mazhar, ademin kokusunun ulaşmadığı, imkan âleminde olma şaibesinin bulaşmadığı bir durumdur. Bu mertebede bir etkilenmeden söz etsek bu kendisinin kendisinden

etkilenmesidir, gayrdan gelen bir etki değildir. Zira bu mertebede gayrin resmi dahi yoktur.

Yüzünün yüzündendir kameri
Gözünün gözündendir sürmesi

Gerçi "Kâbe Kavseyn" mertebesinde söz konusu olan etkilenme de haktır, orada görülen aslın görünüşüdür. Ancak gölgelik şai-besinden uzak olmadığı gibi o yüce mertebeye layık da değildir. O mukaddes mertebeye layık olan etkilenme, gölgelik kokusunun yol bulamadığı, gayrin hiçbir şekilde araya giremediği etkilenmedir. Zira gayr adem pisliğinden ve imkan noksanlığından uzak değildir. Binaenaleyh şayet gölge mertebelerinin o makamla etkileşimi varsa diğerleri için de caiz demektir.

Şu da bilinmelidir ki, hakkında bir nebze bilgi vermeye çalıştığım "Ev Ednâ" mertebesindeki muamelede kâmil ârif, şimalini (solundaki günahları yazan meleği) bulamaz. Zira şimali sağının hük-münü almıştır. Çünkü şimal yokluğu çağrıştırmaktadır. Oysa yokluk hükümleri ortadan kalkınca mutlak vücut dışında bir şey kalmamış oldu. Orada şimal söz konusu değildir. Allah Sübhâ-nehû'nün iki eli de sağ eldir. İyi anla, zındıklığa düşme!

Bu saklı sırları, acayip marifetleri bildikten sonra dinle, Allah Teâlâ buyuruyor ki: "*Sonra yaklaştı ve sarktı*"¹

Bilesin ki, bu yaklaşmanın hakiki veçhesini bilmek, yukarıda zikredilmiş olan "Ev Ednâ" mertebesinin hakiki veçhesini bildikten sonra mümkündür. Zira ârifte hüküm ve eser bulunduğu ve adem kirinden temizlenmediği sürece bu yakınlaşmaya liyakat kazanamaz. Bu yakınlaşmayı elde ettikten sonra ise nüzûle (inişe) yönelir. Sarkma gerçekleşip ârif halka döndüğünde ise "iki yay" sureti görülür.

Gerçi birinci yaydan ne bir hüküm ne de bir eser kalmıştır, ancak sarkma ile müşerref olduğu vakit "iki yay" suretini tevehhüm eder. *Sarkmadan sonra iki yay yakınlığı*, demesi², iki yayın suretinin o zaman sabit olup, hakikatleri sabit olmadığı içindir. Yahut daha ya-

¹ Necm, 8.

² Burada Allah Teâlâ'nın ayette ilk önce *sarkmayı*, sonra *iki yay yakınlığını* zikretmesinin hikmeti anlatılmaktadır.

kın. Bilakis daha yakın. Zira ikinci yayın orada ne eseri ne de hükmü kalmıştır. Gerçekte orada iki yay yoktur. Bu marifetler Allah Teâlâ'nın sırları olup bunları çok özel kullarından dilediklerine ikram eder.

Hidayete tabi olanlara ve Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) yolundan gidenlere selam olsun.

KELİME ANLAMI

111. الْمَكْتُوبُ الْحَادِي عَشَرَ وَالْمِائَةُ < Yüz on birinci mektup (Kime gönderilmiştir?)

فِي إِلَى الشَّيْخِ نُورِ مُحَمَّدٍ التَّهَارِيِّ Şeyh Nur Muhammed Tehari'ye (Ne hakkındadır?)

الْمُسْتَعْلَقَةُ بِمَقَامِ قَابَ بَيَانِ بَعْضِ الْأَسْرَارِ Bazı sırların beyanı hakkındadır (Hangi sırlar?)

وَبَيَانِ سِرِّ عَدَمِ وَجْدَانِ 'Kabe kavseyni ev edna' makamıyla alakalı قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

Bir de kamil arifin solunu bulamamasının sırrını beyan الْعَارِفِ الْكَامِلِ هِمَاةُ Ve bu bilgiler de mana ile nakledilmiştir. >

فِي الظَّاهِرِ Bilesin ki; فِي مُعَامَلَةٍ قَابَ قَوْسَيْنِ 'Kabe kavseyn' muamelesinde اِغْلَمَ

لِعَدَمِ حُصُولِ ذَهَابٍ وَذَلِكَ Mazhardan bir renk vardır لَوْنًا مِنَ الْمَظْهَرِ Görünüşte

Salik مِنَ السَّالِكِ لِلْسَّالِكِ (Kimden?) Ayn ve eserin gitmemesinden ötürüdür الْعَيْنِ وَالْأَثَرِ

فَإِنَّهُ لَا بِخِلَافٍ مُعَامَلَةٍ أَوْ أَدْنَى Ancak 'Ev edna' muamelesi böyle değildir için salikten

مِنَ الْمَظْهَرِ Hüküm ve eser (Neden?) وَلَا أَثَرٌ (Ne?) Zira orada kalmaz يَبْقَى فِيهَا

فِي هَذِهِ Böylece mazhar olur فَيَكُونُ الْمَظْهَرُ Kesinlikle أَضْلًا Mazhardan

Elde edilmiş bir durum أَمْرًا مُسْتَفَادًا (Ne olur?) Bu ikinci mertebede الْمَرْتَبَةِ الثَّانِيَةِ

Zorunlu olarak بِالضَّرُورَةِ (Nasıl?) Vücut mertebesinden مِنْ مَرْتَبَةِ الْوُجُوبِ (Nereden?)

Ona has bir durumdur خَاصٌّ بِهِ Arif için yaratılmış خَلْقٌ لِلْعَارِفِ Ve bu durum وَهُوَ

Asla ait muameleyi بَعْدَ إِتْمَامِ مُعَامَلَةِ الْأَصْلِ (Neden sonra?) Ona verilmiştir أُعْطِيَهُ

Bunu tabir etmek أَنْ يُعَبَّرَ عَنْهُ (Ne?) Ve mümkündür وَيُمْكِنُ tamamladıktan sonra

Bu gerçektir (Ne ile?) بِإِفَاضَةِ الصُّورَةِ أَفْضًا (Ne ile?) Şekil verilmesiyle de Belki de bunun açıklaması آخَرَ مَوْضِعٍ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ وَلَعَلَّ تَفْصِيلَهُ anlaşılmaması zor bir sırdır (Ne ile?) بِأَمْرٍ Öyle bir durum (Ne ile?) Bu muamelede (Ne ile?) فَهِيَ الْمُعَامَلَةُ (Ne ile?) Ona arız olmamıştır (Ne ile?) أَدَمْدَنْ بَرِيحَةٍ مِنْ الْعَدَمِ (Ne ile?) Bir alan آيْتِنَا بَحَالٍ (Ne ile?) Şaye فَلَوْ آيْتِنَا بَحَالٍ (Ne ile?) Ve imkan şaibesi için orada yoktur (Ne ile?) إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى Başka bir yerde olur (Ne ile?) Bu muamelede (Ne ile?) فِي هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ (Ne ile?) mazhar olur (Ne ile?) Ademden bir koku (Ne ile?) أَدَمْدَنْ بَرِيحَةٍ مِنْ الْعَدَمِ (Ne ile?) Olur ki (Ne ile?) كَيْتَرَقَى إِلَيْهِ (Ne ile?) Ona arız olmamıştır (Ne ile?) كَيْتَرَقَى إِلَيْهِ (Ne ile?) Bir alan آيْتِنَا بَحَالٍ (Ne ile?) Şaye فَلَوْ آيْتِنَا بَحَالٍ (Ne ile?) Ve imkan şaibesi için orada yoktur (Ne ile?) إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى ispat etsek (Ne ile?) إِنْفِعَالًا فِي بَلَكِ الْمَرْتَبَةِ (Ne ile?) Bu mertebede bir infial, etkilenme (Ne ile?) مِنْ نَفْسِهِ لِنَفْسِهِ Bu da kendisinden yine kendisi için olur (Ne ile?) مِنْ نَفْسِهِ لِنَفْسِهِ Başkasından (Ne ile?) لَا مِنْ الْغَيْرِ (Ne ile?) Zira orada kalmamıştır (Ne ile?) لَا مِنْ الْغَيْرِ Başkasından bir (Ne ile?) رَسْمٌ مِنْ الْغَيْرِ (Ne ile?) Şiir: (Ne ile?) اَلَمَّاعَةُ

Onun yüzünün Kenderi yüzünden Kenderi vardır Kameri vardır (Ne ile?) مِنْ وَجْهِهِ وَوَجْهِهِ (Ne ile?) Gözünün de Gözünden Sürmesi vardır. (Ne ile?) مِنْ عَيْنِهِ مِنْ عَيْنِهِ

Sabit olan (Ne ile?) الَّذِي يَثْبُتُ (Ne ile?) Hangi infial? (Ne ile?) وَإِنْ كَانَ الْإِنْفِعَالُ (Ne ile?) O da (Ne ile?) أَيْضًا حَقًّا (Ne ile?) 'Kabe kavseyn' mertebesinde (Ne ile?) فِي مَرْتَبَةِ قَابِ قَوْسَيْنِ (Ne ile?) O da (Ne ile?) أَيْضًا حَقًّا (Ne ile?) Aslın zuhuru olsa da (Ne ile?) طُهُورُ الْأَصْلِ (Ne ile?) Ve oradaki zuhur da (Ne ile?) وَالظُّهُورُ فِيهَا (Ne ile?) hak olsa (Ne ile?) وَلَكِنَّهُ (Ne ile?) Zılliyyet şaibesinden (Ne ile?) مِنْ شَائِبَةِ الظِّلِّيَّةِ (Ne ile?) Ancak o yoksun değildir (Ne ile?) (Ne ile?) لَيْسَ خَالِيًا (Ne ile?) Ve laik değildir (Ne ile?) (Ne ile?) بَلَكِ الْمَرْتَبَةِ الْعُلْيَا (Ne ile?) Bu yüce mertebeye (Ne ile?) يَلِيقُ (Ne ile?) Laik (Ne ile?) وَالْإِنْفِعَالُ الَّذِي يَلِيقُ (Ne ile?) Bu mukaddes mertebeye (Ne ile?) بَلَكِ الْمَرْتَبَةِ الْمُقَدَّسَةِ (Ne ile?) O (Ne ile?) مَا لَا يَكُونُ (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?) Kendisine (Ne ile?) إِلَيْهِ سَبِيلٌ (Ne ile?) (Ne ile?) Arada bir (Ne ile?) مَدْخَلٌ فِي الْبَيْنِ (Ne ile?) Ve yine başkası için olmayandır (Ne ile?) (Ne ile?) وَلَا يَكُونُ لِلْغَيْرِ (Ne ile?) bir yol (Ne ile?) (Ne ile?) Zira başkası yoksun (Ne ile?) فَانَّ الْغَيْرَ غَيْرُ خَالٍ (Ne ile?) Hiçbir şekilde (Ne ile?) مِنْ الْوُجُوهِ (Ne ile?) (Ne ile?) Yokluk kiri (Ne ile?) عَنْ لَوْنِ الْعَدَمِ (Ne ile?) Ve imkan eksikliğinden (Ne ile?) (Ne ile?)

Şayet olduysa (Ne?) Zılal mertebesinin infialleri
Orada. فِيمَا هُنَالِكَ (Nerede?) Elbette caizdir لَسَاعٍ (Niçin?) Bunun için

الَّذِي دُكِرْتُ 'Ev edna' muamelesinde كَيْفَ يُبَيِّنُ أَنْ يُعْلَمَ Bilinmelidir ki,
Kamil arif bulamaz (Neyi?) لا يَجِدُ الْعَارِفُ الْكَامِلُ Ki, ondan bir nebze zikredildi شَمَّةٌ مِنْهَا

Sağ أَخَذَ حُكْمَ الْيَمِينِ أَنْ شِمَالَهُ, Onun solu وَسِرُّهُ Solunu شِمَالَهُ
Yokluğun كَانَ مِنْ مُقْتَضَيَاتِ الْعَدَمِ لَأَنَّ الشِّمَالَ Zira sol

Yokluğun أَحْكَامُ الْعَدَمِ (Ne?) Ne zaman ki yok oldu فَلَمَّا رَأَتْ
وَلَيْسَ إِلَّا الْوُجُودُ الصَّرْفُ (Ne?) Geriye kalmadı مَا بَقِيَ

يَمِينُ de Bilakis o subhanın iki eli de Orada da sol yoktur شُبْحَانَهُ
İşte bildiğinde فَاذًا عَرَفْتُ! Ve zındıklığa düşme! وَلَا تَقَعْ فِي الرُّنْدَقَةِ! Anla! فَافْهَمْ Sağdır

Ve de وَالْمَعَارِفُ الْغَرِيْبَةُ (Neyi?) Bu anlaşılması zor sırları هَذِهِ الْأَسْرَارُ الْغَامِضَةُ
Allah Teâlâ dedi ki قَالَهُ تَعَالَى Şimdi dinle فَاسْمَعْ

Bu yaklaşmanın Sonra yaklaştı ve sarktı اِعْلَمْ Bilesin ki, هَذَا الدُّنْيَا
'Ev edna' sırlarının gerçekleşmesinden gerçeğemesi بَعْدَ تَحْقِيقِ اسْرَارِ أَوْ آدَنَى

Zira kaldığı sürece فَانَّهُ مَا بَقِيَ Ki bu geride zikredilmişti الَّذِي دُكِرَ فِيمَا سَبَقَ
Ve kurtulmadığı وَلَمْ يَتَبَرَّأْ أَرِيفَةً فِي الْعَارِفِ (Kimde?) Bir hüküm ve eser حُكْمٌ وَآثَرٌ (Ne?)

Onun liyakati yoktur لَيْسَتْ لَهُ لِيَأْفَقُ الْكَرِيمِ مِنْ لَوْتِ الْعَدَمِ (Neden?)
Ve bu yaklaşma gerçekleşikten بَعْدَ تَحْقِيقِ هَذَا الدُّنْيَا بِهَذَا الدُّنْيَا (Neye?)

İnişe إِلَى التَّوَلُّوْلِ (Neye?) O da yöneliktir وَهُوَ مُتَوَجِّهُ تَدَلِّي, sarkma vardır تَدَلِّي
Ve arif halka وَرَجَعَ الْعَارِفُ إِلَى الْخَلْقِ Tedelli gerçekleştiğinde فَاذًا تَحَقَّقَ التَّدَلِّي

İki yay sureti صُورَةٌ قَوْسَيْنِ (Ne?) İşte o zaman ortaya çıkar فَحِينَئِذٍ تَظْهَرُ
Birinci yaydan (Ne?) مِنَ الْقَوْسِ الْأَوَّلِ (Neden?) Her ne kadar kalmasa da وَإِنْ لَمْ يَتَبَقْ

وَلَكِنْ لَّمَّا تَشَرَّفَ بِالتَّدْلِي بِir eser ve hüküm Ancak arif tedelliyle şereflenince فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ O vakitte hayal edilir (Ne?) İki yay sureti فَكَانَ (Ne dedi?) Fakat (ayeti kerimede) tedelliden sonra dedi وَأِنَّمَا قَالَ بَعْدَ التَّدْلِي Aradaki mesafe iki yay boyu oldu (Neden böyle dedi?) بِأَعْيَانٍ Şu itibarla ki, لَا حَقِيقَتُهُمَا İki yay suretidir Gerçek O anda sabit olan الْقَوَسَيْنِ İki yay suretidir حِينَئِذٍ O anda sabit olan الْقَوَسَيْنِ İki yay suretidir İki yay değildir بَلْ أَدْنَى Ev edna ادْنَى Yani (aradaki mesafe) bilakis daha yakın oldu إِذْ مَا بَقِيَ Zira kalmadı (Neden?) الْثَانِي İkinci yaydan (Nerede?) Orada فَلَيْسَ قَوَسَيْنِ هَهُنَا حَقِيقَةً Ne eser ne de hüküm وَلَا حُكْمٌ (Ne kalmadı?) Orada hakikaten iki yay yoktur وَهَذِهِ الْمَعَارِفُ Ve bu bilgiler مِنْ أَسْرَارِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ Allah Teâlâ'nın sırlarındandır يُظَاهِرُهَا Bunları açıklar (Kime?) En seçkin kişilere (Kimden?) Kullarından وَالسَّلَامُ Selam اتَّبَعَ الْهُدَى Hidayete tabi olana Ve de sürdürene (Neyi?) Mustafa'ya tabi olmayı عَلَيْهِ وَعَلَى Ve en üstün bereketler